ZENDEGI-SALAM
ضمیمه روزنامه خراسان
چهارشنبه • ۱۰ مرداد ۱۳۹۷
۱۸ ذی القعده ۱۴۳۹ • اول آگوست ۲۰۱۸
شماره ۱۹۸۸۰
۱۱۰۳

پرونده

ایرج ملکی، کارگردان ویدئوهای «مزاحمت» و «بی‌سوادی» در گفت‌وگو با زندگی‌سلام از عملکردش دفاع می‌کند

اگر «شهاب حسینی» بخواهد در فیلم‌های من بازی کند قبول نمی‌کنم

محمد امین شرکت اول

بازگشت «ایرج ملکی» با انتشار ویدئویی به بهانه دهمین سال انتشار فیلم کوتاه «مزاحمت» باعث شد کارهای قبلی اش دوباره مورد توجه قرار بگیرد. ایرج ملکی، کارگردانی که هنوز خیلی از ما نمی دانیم آثارش شوخی است یا جدی، کارمند نیروگاه بیستون کرمانشاه است، حدود ۴۰ ساله و دانش آموخته مهندسی رایانه و روابط عمومی در مقطع کارشناسی و علوم ارتباطات در مقطع کارشناسی ارشد است. فعالیت هنری را با تئاتر شروع کرده و در چندین جشنواره ملی و استانی حضور داشته ولی از آن جا که علاقه اش سینما بوده، دوره یک ساله فیلم سازی را در انجمن سینمای جوان کرمانشاه گذرانده و تا امروز ۱۱ اثر کوتاه را کارگردانی کرده. او کارگردان فیلم های کوتاهی است که معمولا با عکس العمل هایی متفاوت از آن چه مدنظر تولید کننده بوده مواجه می شود. حتما شما هم ویدئوهای «مزاحمت»، «اعتقاد» و «باسواد شدن» را دیده اید و از بازی خشک و نگاه بی رمق و لحن تصنعی دیالوگ گویی شخصیت های این ویدئوها، خشک تان زده و خودتان پرسیده اید این دیگر چه سبک فیلم سازی است؟ این آثار برای چه مخاطبی، ممکن است جالب باشد؟ این روزها و با داغ شدنِ دوباره بازار این ویدئوها و بازخوردهای طنزی که در پی داشته مثل ساخت و انتشار کارتون «تاثیر فیلم تورج فلکی، بعد از ۱۰ سال!!!» توسط سوریلند، به فکر افتادیم سوالاتمان را از کارگردان این آثار بپرسیم. این شما و این هم ایرج ملکی، که در گفت‌وگو با زندگی سلام از عملکردش دفاع می کند.

محتوای فیلم‌ها و دیالوگ‌های بازیگرانتان، از کجا و چه‌جوری شکل می‌گیرد؟

فیلم هایی که من می سازم، بر اساس اعتقادات قلبی و باورهای درونی خودم است و با وجود تمام تهمت هایی که مبنی بر سفارشی بودن فیلم هازده می شود، من تا کنون ریالی از ارگان یا فردی برای فیلم سازی نگرفته ام. من روی تک تک این دیالوگ ها فکر کرده ام؛ به عنوان مثال آن جایی که میترا به دوستش می گوید: «چطور به تو گیر ندادند؟» به این معنی نیست که دلیل آن را نداند، بلکه می خواهد به طوری از این مسئله فرار کند که پوشش نامناسبش باعث چنین اتفاقی شده.

خیلی‌ها انتقاد دارند آثار شما خیلی مستقیم و زمخت و گل‌درشت به بیان موضوعات اخلاقی می‌پردازد.

تلاش من این بوده که ساده و به دور از پیچیدگی ها و گره هایی که معمولا بعضی کارگردان ها در آثار خود ایجاد می کنند تا اثرشان جذاب شود، حرف بزنم و سعی کردم مردم را خسته نکنم و مستقیم به سراغ اصل مطلبی که می خواهم بگویم بروم. البته این را هم باید توجه داشت که همه آثار من فیلم های کوتاه است و باید در زمان بسیار کم، یک مفهوم منتقل شود. برعکس حرف شما، فکر می کنم از آثار من استقبال خوبی شده و دلیل این اقبال هم انتقال روان و ساده مفاهیم به مخاطبان است. به عنوان مثال در فیلم «من و عموم» مردم به کوهپیمایی تشویق می شوند و در صفحه مجازی من، یکی از مخاطبان در خصوص این فیلم بسیار تشکر کرده و پیامی گذاشته بود به این مضمون که فیلم شما باعث ایجاد انگیزه بین من و دوستانم شد تا به کوه برویم.

ولی آن قدری که من خبرنگار با مردم در ارتباطم، بیشتر افراد معتقدند آثار شما بیش از این که اثری جدی باشد، به نوعی کاریکاتوری است.

شاید من در آثارم رگه هایی از طنز به کار ببرم. مثلا آن دیالوگ «بای» که دو دختر به هم می گویند یا لگدی که کارا کتر دختر به سمت خودرو پرتاب می کند که اتفاقا همین لحظه های طنزآمیز، تاثیر گذاری آثار را بالاتر برده است اما به شکل کلی، دنبال ساخت آثار جدی ام. من می توانم از تعریف و تمجیدهایی که مردم درباره آثارم داشتند، اسکرین شات بگیرم و برایتان بفرستم. افراد زیادی هستند که از طریق این فیلم ها با من ارتباط گرفتند و تاثیر این آثار در زندگیشان را برایم تعریف کرده اند. من ادعای قوی بودن آثارم را ندارم، ولی همین که توانسته بر افراد معدودی تاثیر مثبت بگذارد، برای من کافی است.

اگر یک روز تهیه کننده ای، منابع مالی آثار شما را تامین کند، شما از چه بازیگران مطرحی در فیلم هایتان استفاده خواهید کرد؟

من ترجیح ام این است که خودم بازیگرانم را از بین افراد علاقه مند پیدا کنم و آن ها را به سینما معرفی کنم تا این که بخواهم از بازیگران مطرح استفاده کنم. در کل سراغ بازیگران مطرح نخواهم رفت و حتی اگر مثلا شهاب حسینی خودش بخواهد در فیلم های من بازی کند هم، من قبول نمی کنم!

در ایران

ادعاهای تکان‌دهنده بازیکن راه‌آهن، دوباره شائبه تبانی را به جان فوتبال انداخت

تَب داغ تبانی!

پرونده

مرتضی اخوان

اعترافات سکه‌ای و تکان‌دهنده بازیکن تیم راه‌آهن درباره بازی حساس چندوقت قبل تیمش مقابل نساجی شروعی جنجالی برای فصل جدید فوتبال کشور بود. صحبت‌های داغ «عرفان گلستانی»، بازیکن راه‌آهن که مدعی شد در بازی آخر لیگ دسته یک، از باشگاه نساجی قائمشهر به او پیشنهاد تبانی در قبال دریافت ۷۰ سکه را داده‌اند، می توانست آغازی توفانی برای فصل جدید ۹۰ و عادل فردوسی‌پور باشد اما عادل در حالی بر رسی ماجرا را به بعد موکول کرد که روز سه شنبه فضای خبرهای فوتبالی کشور متاثر از این ماجرا شد. حرف‌هایی که باری دیگر شایعه و شائبه تبانی در فوتبال را برای دوستداران این ورزش مهیج داغ کرد. ادعایی که البته هنوز صحت و سقم آن مشخص نشده است و در عین حال احترام به تیم و به خصوص هواداران خونگرم قائمشهری که تیمشان بی‌تردید شایسته بازگشت به لیگ برتر فوتبال پس از ۲۴ سال بود، محفوظ است. امروز و به همین بهانه، بنا داریم نگاهی بیاندازیم به مهم‌ترین شائبه‌های تبانی در فوتبال کشورمان و جهان که گاه اثبات شد و گاهی هم پرونده‌اش بدون مشخص شدن حقیقت ماجرا برای همیشه مختومه شد.

تبانی مجازی هم داریم

نساجی تیم دوست داشتنی و پر هواداری است و صعودش به لیگ برتر هیجان زیادی به این لیگ تزریق خواهد کرد و ادعاهای فعلی هم هنوز ثابت نشدند و فقط بهانه ای هستند برای بررسی موارد قبلی. یکی از این موارد تبانی به دلیل شرط بندی هاست. یعنی یک بازیکن یا یک تیم به جای تبانی با تیم حریف، با کسانی که در شرط بندی ها شرکت کرده اند تبانی می کنند و مسیر بازی را به سمتی می برند تا آن فرد یا بنگاه در شرط بندی پیروز شود و بازیکن هم سهمی در مبلغ شرط داشته باشد. متاسفانه این نوع تبانی هم فوتبال را تهدید می کند و چندان که باید از طرف کمیته اخلاق فدراسیون و مراجع مربوط مدنظر قرار نگرفته است.

لکه دار شدن چهره داوری آلمان

تبانی داور مشهور آلمانی روبرت هویزرس در جریان مسابقات جام حذفی فوتبال آلمان با واکنش‌های تند مدیران فوتبال این کشور همراه بود. هویزرس در جام حذفی آلمان در دیدار هامبورگ و پادربورن متهم به تبانی شد. او دوپنالتی و یک اخراجی را به نفع هامبورگ انجام داد. داور آلمانی بعدها اعتراف کرد که در جریانات تبانی دست داشته و حتی تعدادی از بازیکنان هم در این ماجرا درگیر کرده است. اتفاقاتی که چهره جامعه داوری فوتبال آلمان را لکه دار کرد.

احتمال تبانی علیه تیم هم خانواده؟

در فصل ۸۲-۸۳ استقلال اهواز در دو هفته آخر با استقلال و پاس بازی داشت. استقلال با ۴۹ امتیاز صدرنشین بود و پاس تهران با ۴۷ امتیاز در تعقیب آن‌ها. برخی معتقد بودند که استقلال اهواز جلوی تیم هم خانواده شل بازی می کند و قهرمانی آبی می‌ماند. در اهواز اما تراژدی رقم خورد و آبی اهواز با نتیجه ۲ بر یک استقلال را شکست داد و پاس تهران بازی‌اش را برنده شد. پاس به مدیریت مصطفی آجرلو ۵۰ امتیازی شد و استقلال همان ۴۹ باقی ماند. هفته آخر استقلال در رشت ۳-۲ پگاه را برد اما استقلال اهواز ۵ گل از پاس خورد و رنگ قهرمانی تغییر کرد. استقلالی ها به قهرمانی پاس در آن زمان مشکوک شدند ولی چیزی اثبات نشد.

همدستی برای حذف دشمن!

در سال ۱۹۱۵ تبانی عجیبی میان منچستریونایتد و لیورپول فاش شد. لیورپول در مقابل منچستر شکست خورد تا چلسی به دسته یک صعود نکند. پس از آشکار شدن این تبانی ۴ بازیکن ار منچستر و ۳ بازیکن لیورپول برکنار شدند. اتفاقی که از آن نظر حائز اهمیت بود که شیاطین سرخ و آنفیلدی ها روی سکوهای ورزشگاه دشمنی خونی و دیرینه‌ای با هم داشتند اما برای جلوگیری از صعود دشمن مشترک به لیگ با یکدیگر همدست شدند!

راه‌آهن و صبای همیشه بازنده

شاید نزدیک‌ترین داستان شائبه تبانی، به فصل گذشته لیگ دسته یک برگردد. جایی که راه‌آهن و صبای قم بعد از مسجل شدن سقوط شان و در شرایط بد مالی، هر بازی با تفاضل های بالا به رقبا می باختند! اتفاقی عجیب که در برنامه نود مکررا به آن اشاره شد اما هیچ‌وقت مدیران دو تیم زیر بار این اتهام نرفتند. از سویی کمیته انضباطی و اخلاق هم هنوز حکم قاطعی برای این شائبه نزدیک به واقع تبانی صادر نکردند.

قهرمانی معجزه آسای جهان

ماجرای جنجال مشهور موسوم به «کالچوپولی» ماجرای تبانی بزرگ باشگاه یوونتوس و چند باشگاه دیگر در ایتالیا بود که منجر به پس گرفتن دو قهرمانی سری آ از یووه در سال‌های ۲۰۰۵ و ۲۰۰۶ و البته سقوط به سری B شد. داستانی که البته زمانی برای ایتالیایی ها افسانه‌ای شد که سقوط بانوی پیر و بگیر و ببندهای بزرگ در سطح باشگاهی فوتبال کشور چکمه برای آن‌ها مثمر ثمر بود و موجب اتحاد لاجوردی ها شد. ایتالیایی ها همان سال در جام جهانی ۲۰۰۶ و در خاک آلمان به مقام قهرمانی جهان رسیدند!

سرمربی معروف و شائبه های زیاد

یکی از سرمربیان معروف لیگ برتری سال هاست که در مظان اتهام تبانی در جذب و انتقال بازیکنان مدنظرش قرار دارد. تیم او بیشتر اوقات پُر از بازیکنانی بوده که پیش از انتقال، به نوعی در بازی برابر تیم های این سرمربی یک جای کارشان لنگ زده است. شاید یکی از اولین نمونه‌های این اتفاق انتقال بحث برانگیز مدافع تیم شموشک بود که در خط دفاع، توپ ساده‌ای را لو داد تا تیمش در دقایق پایانی و بدون آن که فرصت جبران داشته باشد گل بخورد و سرنوشت قهرمانی لیگ هم به نفع تیم سرمربی عوض شود. آن مدافع با وجود عملکرد ضعیفش فصل بعد به تیم همان سرمربی پیوست و بدون حتی یک دقیقه بازی، فصل بعد از آن تیم هم جدا شد!

رسوایی تبانی با طعم شرط بندی

یکی از کثیف‌ترین تبانی های تاریخ فوتبال به ماجرای ادینسون پریرا، داور برزیلی برمی گردد. جایی که این داور در سال ۲۰۰۵ برای تامین منافع سایت‌های شرط بندی رشوه می گرفت و بعد از اثبات این اتهام برای همیشه از صحنه فوتبال کنار گذاشته شد و دیگر هیچ وقت نه تنها داوری نکرد بلکه در هیچ کجای فوتبال سر و کله‌اش پیدا نشد. رسوایی داوری در کشورهای آمریکای جنوبی معمولا فراگیر است.

۵۸ گل برای یک بقای شیک

تبانی فقط در سطوح بالای فوتبال اتفاق نمی افتد. کافی است به اتفاقی که چهار سال پیش در لیگ نوجوانان استانی رقم خورد، نگاه کنید. جایی که یک تیم قعر جدولی که برای بقا به پیروزی با ۵۶ گل نیاز داشت، در پایان بازی آخر توانست ۵۸ بر یک از حریفش ببرد و در لیگ بماند! اتفاقی که آن قدر عجیب است که جای هیچ گمانه و تردیدی را درباره تبانی باقی نگذاشت و از آن به عنوان یکی از بزرگ ترین و البته تابلوترین تبانی های تاریخ فوتبال ایران یاد می شود.

سقوط مارسی افسانه ای

تیم افسانه‌ای مارسی که در سال ۱۹۹۳ قهرمان لیگ قهرمانان اروپا شده بود فقط چند روز قبل، در لیگ فرانسه هم به قهرمانی رسیده بود اما اثبات ادعای تبانی این باشگاه سبب شد تا قهرمانی لوشمپیونه از شاگردان ریموند گوئتالس گرفته شود و این تیم به لیگ پایین تر فرانسه سقوط کند. ستارگان بی‌شماری در تیم قدرتمند وقت مارسی بازی می کردند. ستارگانی چون فابیان بارتز، دیدیه دشان، مارسل دسایلی، جاکلین آنگلوما، آلن بوکسیچ و رودی فولر.